

بازتاب رنگ در شعر صائب تبریزی

دکتر محیا ستوده‌نیا^۱، دکتر حسین فقیهی^۲

۱-استاد مدعو گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهرا و مدرس مرکز آموزش زبان فارسی دانشگاه شهید بهشتی

۲-دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الزهرا

چکیده

عنصر رنگ به عنوان گسترده‌ترین جلوه در حوزه محسوسات انسانی، در تصویرهای شاعرانه سهم عمده‌ای دارد. این توسعه‌ی زمینه رنگ به نیروی تخیل در صور خیال شاعران سبک هندی (سبک اصفهانی) بسیار چشم‌گیر است. شاعران این دوره انواع مجاز، کنایه، استعاره و نیز آرایه‌سازی و مضمون‌پردازی را از راه توسعه دادن رنگ در غیر مورد طبیعی خود پدید آورده‌اند. تحلیل مضامینی که به کمک رنگ‌ها خلق می‌شوند، به شناخت پیش‌تر ما از سبک شاعر می‌انجامد. صائب تبریزی از برجسته‌ترین و پرکارترین نمایندگان سبک هندی است. در دیوان صائب، نحوه‌ی پرداختن به رنگ گاه مستقیم است و از خود رنگ نام برده می‌شود، و گاه نیز لوازم و نمادهای آن جلوه‌گر می‌شوند. در هر حال، گستره‌ی به کارگیری رنگ و بازتاب آن در شعر صائب، بسیاری از دقائق و لطائف بلاغی و دستوری را در بر می‌گیرد. در پژوهش حاضر، به بررسی نقش و جای گاه رنگ در شعر صائب پرداخته‌ایم.

واژگان کلیدی: رنگ، صائب، سبک، مضمون، سرخ، سبز، سیاه، سفید.